

de pen ter hand, opnieuw schreef hij een lange nota die, al was zij tot Seyss-Inquart gericht, voor Hitler bestemd was.¹ In dit stuk d.d. 4 juli '41 (elf dagen dus na het gesprek met Rauter) uitte Mussert op een aantal punten scherpe kritiek op het beleid van de bezetter: de Nederlandse economie werd (wij citeren de Nederlandse tekst) 'meer plutokratisch en meer kapitalistisch geleid dan een jaar tevoren het geval was'; 'hier te lande werkzaam gestelde Duitsers' gaven hun steun aan 'iedere uit de NSB verwijderde, ieder die mij ontrouw is, ja iedere deugniet die tot 14 mei 1940 zich op de meest denigrerende wijze tegen het Nationaal-Socialisme had gekeerd', en de door Rauter geëiste opheffing van de CID was, schreef Mussert, 'een aanslag op het leven der Beweging en een begunstiging mijner vijanden'. Een 'orde' als de SS zag hij wel als 'goed en nuttig' ter prediking van 'het samengaan van alle Germanen', 'voor de strenge doorvoering van het rasbeginsel' en ter bevordering van de 'samenhang' in de 'Germaanse weermacht', maar ontoelaatbaar zou het zijn indien via die SS Duitsers blijvende zeggenschap zouden krijgen over de politie in Nederland:

'Een Staat aan wie de politie onttrokken is, dient men geen staat te noemen maar een cultuurvereniging . . . Wanneer van Duitse zijde de mening bestaat dat de inrichting der Politie door Duitsers moet geschieden, dat Duitsers zullen moeten beslissen hoe het onderwijs in Nederland geregeld moet worden enz. enz., dan betekent dit dat Nederland gemaakt wordt tot een Duitse kolonie of, in het gunstigste geval, dat het Nederlandse volk ook ten aanzien van zijn meest intieme zaken onder voogdij gesteld wordt.'

Een eedsaflegging van de SS op Hitler zou, betoogde Mussert, alleen aanvaardbaar zijn indien vast zou staan dat (daar kwam zijn tekst op neer) die SS zijn doelstelling: Nederlands opgaan in een Grootgermaans rijk, zou prijsgeven. 'De voorstellen en eisen mij gedaan ten aanzien van de SS en de Inlichtingendienst der Beweging' (Mussert wilde niet ongehoorzaam zijn: hij had de CID 'tot nader order' stilgelegd) 'zijn', zo eindigde de nota,

'zodanig in strijd met de door de *Führer* en mij gewenste voortgang der NSB, dat ik mij nu genoodzaakt zie . . . een beroep te doen op de *Führer*, nl. mij te willen ontvangen om deze principiële aangelegenheid te bespreken en uit zijn mond de beslissing te vernemen.'

Men mag die laatste woorden wel zo interpreteren dat Hitlers beslissing

¹ Tekst in (RvO) *Vijf nota's van Mussert aan Hitler over de samenwerking van Duitsland en Nederland in een Bond van Germaanse volkeren 1940-1944* (1947), p. 47-58.